

Dobrušský zpravodaj

Měsíčník pro kulturní a společenský život Dobrušska

*Leden
2000*

Kameny ve zvěrokruhu

Již staří Indové znali a vysoce cenili drahé kameny. Věřili, že jsou ochránci lidských životů a zároveň záračnými léky. Talismany z drahých kamenů nosili odpradáva Peršané, Arabové i Židé. Od nich vlastně pochází používání tzv. „měsíčních kamenů“. Dokladem těchto kamenů je zlatý Aaronův štít, který byl osázen dvanácti drahými kameny. Časem se do historie o 12 Aaronových kamenech připletli i hvězdáři. Již ve starověku jim přisuzovali 12 znamení zvěrokruhu. Ty nejdůležitější uvádí indický Planetoskop, v němž je pro každý hvězdný měsíc určen jeden kámen. Kámen přidělený určitému měsíci přinese každému, kdo se v tomto měsíci narodil, štěstí a energii, která pozitivně harmonizuje lidský organismus.

Aby byl kámen účinným, je nutné jej před použitím k léčebným účelům očistit (neutralizovat). Do roztoku vody a mořské soli (2 del vody a 3 lžičky soli) ponoříme kámen na 36 hodin, po vyjmutí ho umyjeme pod tekoucí vlažnou vodou. Necháme uschnout a načerpat energii na sluncem osvětleném místě. Po tomto procesu by se měla kamene dotýkat pouze osoba, pro kterou je určen.

V každém měsíci uvedeme charakteristiku jednoho kamene, která bude vystihovat osobnost lidí v tomto měsíci narozených.

21. 12. – 20. 1.

Kozoroh

Povaha: melancholická

Šťastný kámen: ametyst

Šťastný den: sobota

Planeta: Saturn

Ametyst

- syté fialově zbarvené krystaly. Největší naleziště se nachází na Madagaskaru a v jižní Brazílii. Název pochází z řeckého slova amethystos = neopojivý. Nejdražší odrůdy ametystu jsou žluté citríny. Šedozeleň odrůdy se označují jako „kočičí oko“, modrošedé jako „sokolí oko“ a žlutohnědé jako „tygří oko“.

Chrání před opilstvím a otrávením. Příznivě působí na rozum, obchod a podnikání vůbec. Zajišťuje odvahu, velkorysost, věrnost. Zabráňuje výbuchům hněvu. Kladně působí na bolesti hlavy a zad.

Zvony odbily půlnoc a my jsme pozvedli číši, abychom si slavnostněji než jindy připili a tentokrát i hlučněji než jindy překročili práh letopočtu, na jehož začátku se tisíc let psala jednička.

Hledíme do budoucnosti, kterou neznáme. Přesto do ní hledíme s nadějí a vírou, že bude naplněna klidem, vzájemnou úctou, tolerancí, láskou, tvůrčí prací a z ní vyplývající spokojeností.

K tomu, aby se tato přání stala skutkem, přejeme Vám, vážení spoluobčané a vážení čtenáři, především pevné zdraví, neboť právě zdraví dodá člověku potřebný klid, umožní mu pracovat a být spokojeným.

Jménem vedení města a městského úřadu

Josef Urban
zástupce starosty

Oldřich Klobas
starosta

František Nagy
tajemník MÚ

Novoročenka – blahopřejná medaile

Městský úřad v souladu s rozhodnutím městské rady vydal další, v pořadí už čtvrtou, novoročenku, která již úspěšně navazuje na tradici dobrušských ražeb.

S využitím původního razidla, jež je majetkem města, byl na lícové straně vyobrazen stylizovaný znak Města Dobrušky s jednořádkovým kruhovým nápisem „MĚSTO DOBRUŠKA“. Na rubu medaile byla doražena blahopřejná zkratka PF 2000.

Medaile má průměr 30 mm, váží 12 g a je ražena z mosazi. Má typicky zvýšený mincovní okraj s hladkou hranou. Ražbu provedla firma Aleny Lahodové z Jablonce n. N. nákladem 200 kusů.

Medaili obdrželi členové městského zastupitelstva a byla součástí blahopřání k novému roku zasílaného vedením městského úřadu.

*Vážení spoluobčané,
využívám příležitosti oslovit Vás s počátkem roku 2000 a popřát Vám do tohoto nového jubilejního roku pevné zdraví, osobní pohodu a životní optimismus.*

Děkuji Vám všem za pomoc a podporu v mé senátorské práci.

Pevně věřím, že se nám společně podaří úspěšně završit cestu do společné Evropy, cestu, kterou jsme se vydali v listopadu 1989. Těším se, že region Rychnovska bude barevným kamínkem v mozaice evropských regionů. Regionem přátelských, pracovních a solidárních lidí.

Vše dobré! Prátele!

Váš senátor František Bartoš

Zpětné pohledy na život města

17. 11. Byla zahájena výstavba 20 bytových jednotek v ulici Františka Kupky, kterou realizuje Orlická stavební společnost Rychnov nad Kněžnou. Na základě smlouvy bude stavba zkolaudována do 10. října 2000.

19. 11. Uskutečnilo se setkání představitelů radnice se senátorem Františkem Bartošem. V rámci pracovní návštěvy se pan senátor zabýval problematikou školství, chodem muzea a byl informován o připravovaných programech roku 2000.

24. 11. V obřadní síni radnice přijal starosta Oldřich Klobas za účasti tajemníka Františka Nagyho delegaci Odborového svazu civilních zaměstnanců Švédské armády, kterou vedl Göran Andersson. Doprovod a pobyt hostů v ČR zajišťoval MUDr. Josef Herink, DrSc., člen Českomoravského odborového svazu civilních zaměstnanců AČR.

Delegace se živě zajímala o historii a současnost města, prohlédla si historické jádro, „Lapidárium“ MÚ a konstatovala, že rok po ničivých záplavách se vykonal obrovský kus tvůrčí práce.

28. 11. V první adventní neděli se dolaďovaly přípravy na vánoční svátky. V dopoledních hodinách byl dozdoben 12 m vysoký vánoční strom na náměstí F. L. Věka, zkoušelo se slavnostní osvětlení, aby večer za fanfár a koncertu dechové hudby Valanka mohl být slavnostně rozsvícen.

30. 11. V Klubu důchodců se konala malá oslava u příležitosti krásných 85. narozenin paní Věry Šťastné, dlouhodobé pracovnice bývalého národního výboru v Dobrušce. Za MÚ ji blahopřál a odevzdal symbolický dar tajemník František Nagy.
4. 12. V tělocvičně ZŠ Fr. Kupky se uskutečnila Mikulášská nadílka rómských dětí. S přispěním městského úřadu byly děti obdarovány sladkostmi a drobnými dárky. Program doplnily přítomné děti tancem a hudbou.

7. 12. Dobrušku navštívila vojenská delegace Topografické služby ozbrojených sil Bulharska v čele s plk. Nikolajem Vladimírovem, zástupcem náčelníka PS OS Bulharska. Současně se představili plk. Nenko Kostovski, náčelník Vojenského kartografického ústavu a mjr. Petko Petkov, asistent náčelníka TS OS Bulharska. Po prohlídce odborných pracovišť VTOPÚ hosty přijal starosta města Oldřich Klobas za účasti tajemníka MÚ Františka Nagyho a doprovodu delegace Topografické služby AČR, kterou vedl pplk. Karel Brázdil, zástupce náčelníka TS AČR. Zahraniční hosté obdrželi radniční medaile a při prohlídce města se nejživěji zajímali o výstavu dobušských betlémů.

9. 12. V rámci programu obnovy kulturních památek města byla sejmuta nejstarší plastika sv. Jana Nepomuckého z podstavce u domku F. L. Věka, pocházející z roku 1712. Socha byla přepravena do restaurátorské dílny J. Duška v Praze. Po opravě bude originál sochy umístěn v „Lapidáriu“ MÚ a výdusková kopie se vrátí na původní podstavec.

Foto k článku: Pavel Štěpán.

VÝROČÍ VÝZNAMNÝCH DOBRUŠSKÝCH OBČANŮ

9. 1. 1910 se narodila v Dobrušce **MARIE KÁŠOVÁ**, rozená Jirsáková. V roce 1974 iniciovala obnovení pěveckého souboru „Vlasta“ pod Lidovou školou umění a stala se jeho předsedkyní. Zpívala až do své smrti i v chrámovém sboru sv. Václava. Od mládí byla aktivní členkou Sokola až do roku 1948, v důchodu se upnula k zájmu o služby městského Kina 70. Zemřela v Dobrušce 11. října 1993.
9. 1. 1910 se narodil v Dobrušce **JAROSLAV RUML**, obchodník se šicími stroji. Celoživotním zájmem se mu stala turistika, její organizování, značení cest a propagace. Zpočátku pod Sokolem, poté v ČSTV se dopracoval regionálního formátu. Zemřel 23. října 1986 v LDN v Týništi.
13. 1. 1850 zemřel v Dobrušce **FRANTIŠEK PEIKR**, lékárník. Sám vdovec a bezdětný založil za svého života tzv. Peikrovu nadaci. Nakoupil pozemky (16 jiter), které se po jeho smrti pronajímaly a výtěžek ročně město rozdělovalo pěti dobušským rodákům, mužům starším 50 let, svobodným nebo vdovcům bez prostředků. Vedle nadace odkázal městu 1500 zlatých na zřízení průmyslové školy a školky.

- ba -

Společenská kronika

ŽIVOTNÍ JUBILEA

V měsíci lednu 2000 oslavi své vysoké životní jubileum
tito občané našeho města:

91 let	Marie Schubertová, Dobruška	75 let	Věra Valterová, Dobruška Růžena Dvořáková, Pulice Marie Smolová, Dobruška Růžena Dvořáková, Mělčany Otakar Křenek, Pulice
85 let	Anežka Holečková, Dobruška Anežka Vichová, Dobruška		
80 let	Anna Špičková, Dobruška Bohuslav Skočdopole, Dka Anna Jacolová, Dobruška Marie Fuchsová, Dobruška Anna Macháňová, Dobruška Ludmila Cihlářová, Dobruška	70 let	Josef Čížinský, Domašín Hana Pumrová, Pulice Jindřich Šváb, Dobruška František Procházka, Dobruška Luboš Štásek, Dobruška Jaroslav Podolský, Dobruška

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, dostatek životního elánu a optimismu
a ještě hodně spokojených a šťastných let v našem městě a obci.

VÍTÁME DO ŽIVOTA

Kláru Markovou, Dobruška
Dominiku - Kláru Špryňarovou, Dobruška
Kateřinu Jechovou, Dobruška
Gabriela Wagnera, Pulice

Šťastným rodičům blahopřejeme.

SŇATEK UZAVŘELI

Jiří Mazač, Dobruška
Darina Krajáková, Nové Město nad Metují

Michal Černý, Třebechovice pod Orebem
Michaela Cimrmanová, Dobruška

Jiří Bednář, Dobruška
Martina Stachová, České Meziříčí

Novomanželům na jejich společné cestě životem přejeme hodně štěstí,
zdraví, pohody a splnění všech přání.

LOUČÍME SE SE ZESNULÝMI

Ing. Oldřichem Kostkou, Dobruška
Marií Ryšavou, Domašín
Annou Koutskou, Pulice
Ludmilou Zounarovou, Dobruška
Boženou Doležalovou, Pulice
Marií Jirmáskovou, Dobruška
Ludmilou Hartvichovou, Dobruška

29. 4. 1944
28. 1. 1919
5. 1. 1917
23. 10. 1913
20. 4. 1925
29. 5. 1917
5. 1. 1913

Čest jejich světlé památce.

Zprávy městské policie

2. 11. v 10.30 hodin oznámil pan J. D. z Dobrušky, že před branou do Mateřské školy Za Univerzitou parkuje neustále automobil. Majitel vozidla byl zjištěn a věc vyřízena.
4. 11. v 15.05 hodin telefonovala strážná podniku STAP Dobruška, že v Archlebových sadech se nevhodně chová mládež. Hlídka MP po příjezdu na místo vyřešila věc domluvou.
11. 11. v 9 hodin oznámila paní H. z Pulic, že za hřbitovem je odstavený vrak auta. Majitele nebylo možno zjistit, a tak vrak bude odklizen TS Dobruška.
12. 11. ve 13 hodin oznámila telefonicky paní M. E. z Dobrušky, že došlo k vloupání do jejich domku. Hlídka MP učinila základní úkony a věc předala Policii ČR.
15. 11. v 8 hodin zajišťovala hlídka MP na žádost Policie ČR místo dopravní nehody na silnici mezi Dobruškou a Opočnem.
18. 11. ve 22.30 hod. oznámil vedoucí 400leté hospody, že tam opilý host tropí výtržnost. Hlídka zmoženého pána odvezla domů a věc vyřešila následující den.
31. 11. v 17 hodin zajišťovala hlídka MP místo dopravní nehody v Pulické ulici.

- LA -

Z činnosti Hasičského záchranného sboru (HZS) a Sboru dobrovolných hasičů (SDH)

Zásahy jednotky za měsíc listopad 1999

1. 11. ve 20.24 hod. Planý poplach v Dobrušce. Jednotka povolána k dopravní nehodě na silnici č. 14 u BP. Po příjezdu na místo zásahu bylo zjištěno, že se jedná o planý poplach. Zpráva byla volána na tísňovou linku 155 z budky u pošty v Dobrušce.
5. 11. v 18.47 hod. Únik vody na náměstí v Opočně. Jednotka povolána k úniku vody. Po příjezdu na místo bylo zjištěno, že se jedná o odkalování hydrantové sítě. Jednotka nezasahovala.
10. 11. ve 4.46 hod. Planý poplach v hotelu V Loučkách v Dobrušce. Jednotka povolána k požáru hotelu. Po příjezdu bylo zjištěno, že docházelo k úniku páry z výměníku. Jednotka nezasahovala.
11. 11. v 8.27 hod. Úklid po dopravní nehodě u Jordánku v Opočně. Jednalo se o dopravní nehodu jednoho vozidla Peugeot. Jednotka provedla zaspání uniklých látek pomocí Wapexu a úklid.
11. 11. v 17.33 hod. Požár kontejneru - Studánka Chábory. Jednotka byla povolána k likvidaci požáru. Likvidace byla provedena za pomoci proudu B. Jednotka spolupracovala s policií, neboť bylo podezření

- na úmyslné zapálení. Noční kontrolu prováděla hlídka MP.
15. 11. v 7.57 hod. Dopravní nehoda na silnici č. 298 mezi Dobruškou a Opočnem. Jednotka povolána k dopravní nehodě jednoho vozidla. Provedla zajištění proti požáru, postavení vozidla na kola a úklid provozních náplní.
16. 11. ve 22.04 hod. Požár kontejneru ve Studánce Cháborách. Jednotka byla povolána k likvidaci požáru. Likvidace byla provedena vysokotlakým proudem. Po domluvě s Policií ČR bylo rozhodnuto, jestliže se požár bude ještě opakovat, nebude se kontejner dále používat.
21. 11. v 1.47 hod. Požár osobního vozidla mezi obcemi Bačetín a Bystré. Jednotka byla povolána k likvidaci požáru, kterou provedla za pomoci vysokotlakého proudu. Požár byl předán Policii ČR a vyšetřovateli požáru HZS Rychnov.
24. 11. v 00.44 hod. Únik vody ve sklepě domu v ul. Z. Nejedlého v Dobrušce. Jednotka provedla uzavření vodovodního řádu, protože se jednalo o prasklé vodovodní potrubí.
30. 11. v 16.34 hod. Dopravní nehoda v Pulické ulici v Dobrušce. Jednalo se o dopravní nehodu Š 706 a Š Felicie. Jednotka provedla vyproštění řidiče Š 706 a předání do péče RZP Opočno. Nehoda je v šetření Policie ČR.
30. 11. ve 23.32 hod. Úklid po dopravní nehodě v Nádražní ulici v Opočně. Jednotka provedla zajištění vozidla proti požáru a úklid provozních náplní.

Josef Málek

Nová pohlednice

Firma DAN AIR picture, s. r. o., Brno vydala pro potřeby informačních center novou pohlednici s názvem Pozdrav z Podorlicka.

Dělená pohlednice zobrazuje letecké pohledy na města Náchod, Nové Město nad Metují, Dobrušku a Opočno. Uprostřed pohlednice dominuje orientační výřez z regionální mapy v měřítku 1 : 100 000.

Pohlednici je možno zakoupit v Informačním centru paní Martinkové.

- NA -

Památnosti roku 1899 (dokončení)

Bylo léto jak být má. Stále teplo a slunečno. Prázdniny klukům nachystaly ráj na Zlatém potoce, jenž na toku od Mělčan několikerá zákoutí ke koupání tvořil. Jistě od častých povodní. Byl jsem v letech klukovských, když se tudy naposledy průtrž přehnala, provázena velkou bouří. Prudká voda spláchla všechno, co jí v cestě stálo. Chytali jsme tu dříví z lesa a vše z dvorků a chalup mělčanských. I zvěř utopenou.

Tady mám své „místečko“, kde mohu dopisovat data do „Památností“...

V kraji jediná byla sláva dne 30. července. V Červeném Kostelci sokolové pořádali župní slet. Dobruška tu byla zastoupena družstvem sedmi mužů na nářadí. Byli to dobří borci a mě nezklamali, musili být první. Než to v Sokole není cílem. Dobrušský už prý má 83 členů a významné občany města mezi nimi, jako pana Josefa Archleba, Františka Pišla, Václava Viravského, Josefa Petříka, Dr. Františka Kaše, Jana Buriana, Eduarda Žižku, Václava Malého, Aloise Kohoutka, Josefa Nemajera, Josefa Ničeho, Antonína Maršálka, Františka Šenkýře, Jana Dismana, Josefa Hendrycha, jen co mě v paměti uvízlo. Starostou je starosta města Josef Vondra.

Proto také dne 20. srpna skutečně Sokolský den navštíven byl dobrou polovinou obyvatel města. Již od 13 do 14 hodin na náměstí koncertovala Sokolská hudba, jež davy v průvodu odvedla v 15 hodin do městských sadů a náměstí zcela vyprázdnila. Pan Václav Novák ten den měl co fotografovat. Od 16 hodin dorostence se cvičením proslých, muže s kužely, než i stánkaře, povětšinou to sokolové a rodiny jejich. Voněla tu káva s koláči, buřty opékané v kanadské růže a také

točené pivo dobrušské.

Pohodu odpoledne dotvářela muzika kolovrátkáře Jiřího Dubšeka, an jednou rukou kliku flašinetu a druhou pulitr piva stíhl otáčet. Pravou od sebe, levou do sebe.

Zůstav v pavilonu do večera, vyslechl jsem hudbu hrající k tradičnímu věnečku.

V sobotu dne 26. srpna jsem tělesnou udatnost ještě prozkoušel vydaje se pěšky do Rokole. Sem dobrušské procesí dorazilo a Křížovou cestou prošlo až k hojněmu občerstvení bájeného hostince. Osvěživ se zázračnou vodou z tamější studánky, navrátil se domů s Potočkem Josefem z Posrané uličky. Vyprávěl o truhlářské tradici své rodiny, jak Matěji Kopeckému, co s loutkami po Čechách jezdil, maringotku vyrobili a jak s ní pravidelně jen k nim na opravy přijížděl.

Události, jež hnula už dost tak neklidnou politickými rozepřemi rozvášněnou dobou, bylo odvolání Badeniho reformy o jazykové rovnoprávnosti češtiny s němčinou. Dobrušská městská rada dne 10. října zahájila na protest pasivní resistenci. Petici proti zrušení podali učitelé a sokolové, podepsáni Josefem Vondrou, a poslali vysokému učení Království českého. Občanům městská rada nezabránila, aby dne 28. a 29. října nepřišli do městských sadů a za rovnoprávnost českého jazyka nedemonstrovali. Jak tomu ale při demonstracích bývá, přišlo ze vzniklé nálady proti židům k bíte a jeden úředník okresního c. k. úřadu dostal, v co nevěřil. Rada ho nem vyhubovala na druhý den vyhlásku, by zejména mládež večer doma byla...

Také jsem petici za jazyk český se všemi kolegy učiteli podepsal i s dalšími 110 vlastenci.

Po celých Čechách to začalo vřít, k če-

muž pomohl i proces s Hilsnerem, jenž tu Hružovou zamordoval a co se stal předmětem zájmu politiků.

Město odmítlo c. k. ministerský výnos, jímž měl být navýšen počet četníků na 5 mužů, „že v městě je klid, že máme své české četníky a že Němci by způsobili ještě více jitrění mezi obyvatelstvem města...

Zvláštní schůze městské rady zasedala ještě dne 2. prosince. Zdál se účastnit opozice, jež se v Čechách proti vládě strojí, nebo posečkat, jak se věci vyvinou. Co radní rozhodli, zůstalo utajeno.

Starosti padaly na starostovu hlavu a ještě mu zůstalo z bývalé správní komise postarat se o železnici. Dne 17. listopadu sebral plány a odjel za tou záležitostí do Prahy. Plány městu jako nakladatel předložil kníže Colloredo Mansfeld, ingeneur Bělohávek rozpočet a město schválilo peníze. Jednání dobře dopadlo a 2. prosince zaslána urychleně žádost na c. k. ministerstvo železnic o licenci k předběžným pracím. Už 28. prosince byla koncese ke stavbě železnice Dobruška - Opočno na jeden rok povolena. Poštáci konečně se mohli těšit, že na opočenské nádraží pro poštu jezdit přestanou a budou ji z dobrušského rozvážet. Tak všem známým i neznámým věstil a se radoval poštovní kočí Josef Židek. Snad tuto pro město událost jednou zaznamenají jmenovaní kronikáři města učitel František Moravec a P. Josef Domašínský.

Obecná názorů roztříštěnost vyvolala

13. 1. Marie u obuvníka Jana Čudy
22. 1. Emilie pekaře Václava Kouby
30. 1. Anna strojníka Václava Slavíka
3. 2. Anežka výrobce likérů Jana Pařízka
8. 2. Zdeněk učitele Josefa Lingra
9. 2. Jan poštovního posla Jana Kosaře
13. 2. Marie dělníka Jana Štáska
13. 2. František obuvníka Františka Zaňka
30. 3. Anna úpravčího Josefa Schuberta
6. 4. Josef dělníka Josefa Čtvrtečky

nechtěl se s protivníky ve spolicích scházet, a tak po „Vlastě“, „Dobroši“, „Mutinovi“ i divadelnicích ani vidu nebylo. S Karlem Sochorem, toť vynalézavým strojníkem, potkavše se u Petránů, na stejném myšlení jsme se shodli. Přišel i na zkoušku Dobroše, jehož byl členem a „výborem“. Opustil jsem ho a ještě stávil se u kostelníka Jana Dušánka. Byl z krejčích ve města nejdovědnější a po dvou zkouškách dokázal dílo za lacino spíchnout.

Hasiči jediní místo politiky starali se ke konci století o budoucnost. Na valné hromadě u Joštů dne 26. listopadu, svolané předsedou Dr. Františkem Kášem a velitelem Václavem Truněčkem, o nákupu pokrokového hašení se rokovalo a učitel Alois Mašek přednášel k tomu „O vzduchu, vodě a hmotě a tlaku a principu čerpadel a stříkaček“. Sešli se ještě dne 17. prosince u Rýdlů, kdež už přednášku, vodu ani čerpadlo hrubě nepostrádali.

Ženy v nečinnosti nezůstaly, nic nemajíce ze strachu, co stane se, až století skončí, a s učiteli vysvětlovaly, že nové století od jedničky začíná až rokem 1901, a tak v úterý 12. prosince založily Místní dámský odbor Ústřední matice školské.

Sokolové měli dne 3. prosince Mikulášskou zábavu pro veřejnost. Tam naladěni již lépe na dobu vánoční, strásaje dusivý společnosti závan, mohl jsem být spokojen a sobě si při stromku zazpívat „Narodil se Kristus Pán, veselme se...“

V Dobrušce se narodili:

7. 4. Marie pekaře Jana Hartvicha
17. 4. Václav lékaře Františka Káše
30. 4. Emilie truhláře Jindřicha Potočka
1. 5. Anna soustružníka Adolfa Schnittra
26. 5. Antonín rolníka Františka Kaňky
2. 6. Jindřich obchodníka Jana Kristofa
10. 6. Marie krejčího Aloise Kárnika
3. 7. Anna truhláře Josefa Cinka
22. 7. Jan poštovního kočího Josefa Židka
23. 7. Jan dělníka Františka Martinka

27. 7. Jan hostinského Josefa Petráně
 29. 7. Anna vydavače Josefa Čtyrtečky
 8. 8. Ludmila klempíře Josefa Mádra
 9. 8. Alois u Petru
 17. 8. Marie krejčího Jana Dušánka
 21. 8. František chalupníka Frant. Králíčka
 22. 8. Václav dělníka Jana Ficece
 1. 9. Anna u Grymů
 3. 9. Bohumil chalupníka Jana Huška
 4. 9. Marie skladníka Václava Štásky
 4. 9. Jan soustružníka Jana Svobody
 6. 9. Marie obchodníka Emanuela Vondráčka

8. 9. Anna kapelníka Františka Šenkýře
 10. 9. Růžena kolovrátkáře Jiřího Dubška
 19. 9. Josef úpravčího Josefa Moravce
 25. 9. Václav úpravčího Jana Černého
 17. 10. Antonín pekaře Antonína Hynka
 25. 10. Antonín topiče Aloise Šabaty
 2. 11. Karel pekaře Josefa Friedricha
 12. 11. Josef soustružníka Josefa Hubky
 17. 12. Karel soustružníka Josefa Hejzlara
 20. 12. Alois krejčího Josefa Mervarta

Nechť rodičům vyrostou k radosti a potěšení!

Na Silvestra každá hospoda očekávala naplněný lokál. Hostinští se v nabídkách předháněli, slevy slibovali, aby do roku se dvěma nulami vstoupili s vejedlkem.

Poslední večer roku strávil jsem jako loni v hostinci u Joštů, mezi bratry sokoly. Ti legraci nekazili a na to, že

od srpna postrádají po odchodu Vojtěcha Škoulky náčelníka, neskuhrali. Nemusil to být zrovna praporečník Josef Tomek, jenž ke zdravotní o půlnoci zvolal: „Tužme se!“ a plný sál s ním toužil po zdraví v roce 1900...

- ba -

Dobrušské podzemí

Jako každé jiné středověké město měla i Dobruška, o níž nalézáme první písemnou zmínku k roku 1320, své podzemní prostory, dnes většinou zasypané či zapomenuté. Samozřejmě že se nejednalo o období tábořských nebo znojemských podzemních chodeb. Většina z těchto sklepů sloužila jako skladovací prostory jednotlivých domácností, řemeslníků či kupců. Pohodlný přístup do těchto sklepů umožňovalo povlovné schodiště s vyšším stropem, jak je tomu např. v rohovém domě čp. 40 na náměstí (býv. Kovomat), neboť bylo určeno k nošení nákladů.

Naprostou výjimku tvoří dvoupatrové sklepení dnešního nárožního domu s podloubím do Novoměstské ulice čp. 14. Trojí průzkum těchto sklepů v letech 1970 - 1971 prokázal, že sklepy pocházejí pravděpodobně ze 13. - 15. století. Malé

podzemní kobky ve spodním patře, úzké a nízké křivolaké chodby se strmými schody spolu s hlubokou, dnes již zanešenou obezděnou studnou v podzemí, vylučují v porovnání s ostatními zkoumanými sklepními prostory na náměstí jakékoliv jiné praktické využití než pro vězeňské účely. Stojíme zde na místě původního radního domu, předchůdce dnešní radnice, v jehož podzemí bývalo i těžké vězení, tzv. šatlava.

Zazděné kamenné portálky, vedoucí dnes odtud pod úroveň náměstí či dlažbou Novoměstské ulice, neustily do žádných dalších podzemních chodeb. Tehdejší úroveň náměstí byla směrem k Vodní bráně u potoka Brtvy totiž značně svažité, a tak oba východy ústily jen do náměstí a do Novoměstské ulice, kde naproti v čp. 15 bývalo další vězení, tentokrát lehké, určené hlavně pro dlouh-

níky. Vchod do náměstí pravděpodobně sloužil k vyvádění vězňů k hrdelnímu soudu, zasedajícímu v dnešní radnici, a pak i k jejich cestě poslední.

Pod samotnou radniční věží je též dochováno prostorné sklepení, do něhož je přístup z předsínky pod schodištěm. Odtud vedla podzemní chodba do bývalého radničního dvora vedle starého pivovaru, stojícího až do požáru 7. října 1866 v místech dnešní sochy F. L. Věka a dál k současnému hotelu U Jelena. Chodba je však asi po dvou metrech zasypaná, protože se v roce 1962 propadla při kopání základů pro sochu. V tehdejší městském dvoře byly také sklepy pro uskladnění soli, vína a kořalky, s nimiž město obchodovalo. Solný sklep, který musel být pochopitelně suchý, je připomínán k roku 1643, kde městská rada 5. října rozhodla, aby „*přivezenou sůl každý do solního obecního sklepa pod rathousem skládal...*“

Pak zde ještě musel být další sklep, který byl nádeníkům skládajícím sůl, víno či kořalku zcela nepřístupný – sklep s obecní pokladnou. Ta nepřístupnost ovšem zase nebyla tak velická, aby neumožnila uloupení peněz zde uložených a to hned podvkrát – v roce 1597 a 1625. Pachatelé nebyli nikdy dopadeni.

Pozůstatky dalších dvoupatrových sklepení se dochovaly v některých domech po levé straně Kostelní ulice směrem z náměstí. Mívaly své studánky, byly vzájemně propojené a byly zřejmě únikové před náhlým nebezpečím (požáry, vpád vojska apod.)

Podzemní prostory fortifikačního charakteru zde nebyly. Město, byť bylo obehnané hradbami a zpevněno branami, nebylo však natolik silné, aby mohlo vzdorovat obléhání řádného vojska. Nanejvýš mohlo posloužit proti tlupám

drancujících zběhů.

Při současných výkopových pracích se často stává, že jsou zcela náhodně odkryty pozůstatky různých podzemních prostor. Tak tomu bylo i v minulosti. Václav Křeček k tomu ve svých „Pamětech“ z let 1721 – 1857 v souvislosti s požárem v roce 1806 zaznamenal: „*Poněvač bylo všechno v ulicích od samého dřeva vystavěno, tak vstalo jenom místo a jiného nic. A ještě nebylo k poznání, kde ten domek stál, či byl nebo komu patřil...*“ A tak se mj. také stalo, že první „lípa svobody“ vysazená 28. října 1928 na Šubertově náměstí byla svými kořeny posazena do sklepa bývalého židovského domu, zaniklého při požáru zmíněného roku. Stromek samozřejmě uschl a nová lípa byla vysazena 28. října 1934 – tentokrát před nádražím.

O dalším podzemním objektu, staré studni u jihovýchodního rohu radnice jsme informovali v minulém čísle Dobrušského zpravodaje. K tomu na dokreslení snad jen stručný zápis z tzv. Dobrušských paměti bývalého radního Jana Hoňka k roku 1861: „*Překážející před radnicí bývalá a nepotřebná studně ne zaházená, nýbrž toliko překlenuta, totiž jen přikryta a několika schody dolů opatřena je...*“

V témž roce vznikly v Dobrušce ještě dvě další podzemní stavby. V první řadě to byla stavba nového pivovarského sklepa pod Novoměstským kopcem. Podle Hoňka „*...várečníci dobrušští zřídili nákladný a potřebný nyní sklep při silnici k Novému Městu vedoucí na kopci na tzv. Stínadlech. Na tom místě dali značně hluboký a dokonalý sklep vystavěti, chodbu do něho z nového pivovaru čp. 11/d zříditi nechali směrem pod tu silnici...*“

Dále se jednalo o generální opravu vodojemu v Novohradské stráni u Křovic, o níž Jan Honěk napsal: „*Novou to opra-*

vou byl řečený Nadýmač značně až na skálu čili grund zhlouben, pramen – an jen v jednom místě se nachází, vyčištěn a též dobrým kamenným klenutím přikryt a jako náký sklep uzavřen, aby do vody žádná nečistota nepřišla...”

Svoje podzemní krypty mají i oba Dobrušské kostely. V II. dílu děkanské pamětní knihy je k roku 1886 poznamenáno: „Při opravě kostela děkanského odkryty hrobky. Jedna má otvor před mřížkami a zaujímá prostor pod presbyteří. Na straně epištoly leží čtyři mrtvoly a na straně evangelia tři a to nohama doprostřed kostela. Druhá menší hrobka je před oltářem Panny Marie...”

Ze sedmi nebožtíků odpočívajících v první hrobce známe jména jen tři. Jsou to pan Mutina z Dobrušky, pohřbený zde v říjnu 1361, jeho syn pan Sezema z Dobrušky, jehož pohřeb se konal v roce 1373 a Jan mladší rytíř Trčka z Lípy a na Lichtenburce, který dle zápisu děkana J. M. Roštlapila „...dokonal běh života svého na den svatého Josefa 19. března léta Páně 1550 a byl v chrámu Páně děkanském pochován v Dobrušce, již tak mnoho dobrého byl jest prokázal...” Jména čtyř zbývajících pohřbených neznáme. S největší pravděpodobností se jedná o rodinné příslušníky rodu pánů z Dobrušky či prvních Trčků.

Druhá krypta děkanského kostela sloužila k pohřbům Dobrušských duchovních. Jmenovitě známe však jen jediného. Je to podle Roštlapilova zápisu devátý Dobrušský děkan Jiří Antonín Hanuchna, který „...stal se děkanem v Dobrušce, kdež roku 1697 v Pánu zesnul a pochován byl v chrámu Páně sv. Václava.”

O hrobce v kostele sv. Ducha zaznamenal do II. dílu pamětní knihy Dobrušského děkanství P. Antonín Flesar tyto řádky: „Uprostřed kostela leží v hrobce

roku 1639 zemřelý Andreáš Nejman, druhdy majitel dvora běstvinského a menšího pulického. Aby nápis na náhrobním kamenu, který byl značně vyšlapán, úplně nezmizel – kámen ten vyzvednouti a do stěny naproti kazatelně zasaditi se dal. Kde kámen ležel, lze dle znova položených dlaždic poznati. Pod nimi jsou čtyři vysoké schůdky vedoucí k příčné zídce, za níž teprve ke straně oltáře hrobka se nalézá. Poněvadž bylo naspěch, neotevřeli jsme hrobku...”

Nápis na kameni hlásá: „Generosus dominus Andreas Neuman de Riglicz et Levenstein obiit anno salutis 1639 13. Martii aetatis 69. Cuius anima vivat cum Christo. Adamus, Joch et Ludmila N. L. C. K.”

Český překlad zní: Urozený pán Andreáš Nejman z Riglic a Levensteinu zesnul léta spásy 1639, dne 13. března ve stáří 69 let. Jeho duše nechť dli v Kristu. Adam, Joch a Ludmila N. L. C. K.

V jakém stavu se však zmíněné tři krypty dochovaly po dnešní dobu, nevíme. Pravděpodobně ani ony neunikly drancování Švédů v roce 1646, kteří podle Antonína Flesara „...i hroby kostelní otvírali...”

Závěrem je pak nutno se zmínit o dnes zavalené podzemní chodbě neznámého účelu, která prý vycházela ze zahrady při bývalém čp. 117 v Pulické ulici do uličky Na Baště.

Dalšími dnes zaniklými podzemními prostorami v místech pozdější sochy Panny Marie na Belvederu byly sklepy kdysi zde stávajícího větrného mlýna, zbořeného v roce 1848.

Pro úplnost je třeba ještě připomenout podzemní nádrže po zrušených čerpacích stanicích pohonných hmot na náměstí a v Opočenské ulici.

Zkazky o podzemní chodbě vedoucí z lesa Chlumu až na opočenský zámek je nutno odkázat do říše báji.

Můžeme porovnávat?

Milí přátelé, jak jsme vám v prosinci slíbili, tak se zase setkáváme. Tentokrát však v úplně novém roce (do kterého vám přejeme šťastné vykročení) a s jinými články. Nebudeme už poznávat okolní kaple a kříže, i když jich ještě hodně neznáme, ale zaměříme se na věci současné, ale zároveň minulé. Navážeme tak na úspěšnou výstavu, která proběhla v roce 1997 v Městské knihovně v Dobrušce. Na pomoc jsme si opět vzali nám už dobře známého a dosud zcela nepochopeného dobrušského rodáka Aloise Beera, soustružníka, písmáka, naivního malíře a možná i do-

kumentaristu. Ten se nám stane nejen průvodcem, ale pomůže nám i konfrontovat a srovnávat současnost s minulostí. Pak už bude jen na vás, jestli se vám „dnes“ bude líbit víc než „dřív“. Vybrali jsme totiž z jeho zápisků několik obrázků a poznámek zachycujících realitu života Dobrušky a okolí 2. poloviny 19. století, které zkusíme porovnat s realitou dnešní doby. Možná ono srovnání nebude pro nás někdy lichotivé, i přesto se o to chceme pokusit. Chceme vám představit tu naši Dobrušku i s jejím krásným okolím trochu jinak.

Vzhledem k tomu, že leden je však poněkud chladnější a pro dlouhé procházky se příliš nehodí, se dnes nevypravíme daleko. Zůstaneme „doma“ a rozhlédneme se po městě. Znáte autobusovou zastávku v Laichterově ulici? Tak to bude cíl dnešní naší cesty. Nebojte se, nikam nepojedeme! Jen se tam na chvíli zastavíme. Odtud se nám naskytne jeden z nejznámějších pohledů na jednu z dobrušských dominant, na kostel sv. Václava. Odtud jsme ho fotili i my, odtud ho také kreslil A. Beer v roce 1894. Tenkrát tu však žádný autobus nezastavoval a ani tu nestály ony šedivé panelové domy. Toto místo bylo centrem tehdejšího Dobytčího trhu, což „jest to velké prostranství a předce nestačí pro dobytek, jež se zde sejde 6krát o výročních trzích každoročně na kolik mil vzdali a bývali někdy více koňmi zastoupené. As od r. 1848 nepřivádí se tolik koní, poněvadž nastali v Ústi, druhdy do r. 1846 nepatrné městečko i ještě r. 1852, ač již dráha zvučná byla.“,

jak píše Beer ve svých pamětech. Takové tedy bylo toto místo a takový je cíl dnešního našeho prvního putování. Teď už záleží jen na vás, jestli se s námi na procházku vydáte, nebo jestli zůstanete raději doma.

Foto Ivo Malý, kresba A. Beer.

- JMe -

Obrazová dokumentace o povodni 23. 7. 1998 na území Dobrušky

V druhé polovině tohoto roku vydalo město Dobruška obrazový dokument v rozsahu 58 stránek o strašlivé povodni v červenci minulého roku. Autoři fotografií Pavel Štěpán a Miloš Káňa vybrali 108 vynikajících snímků velké vypovídací hodnoty, zachycujících hrůzy oněch dní. Další 8 obrazových příloh na zadní straně obálky pak představuje povodní postižené části města po uplynutí jednoho roku, kdy už byly škody odstraněny.

Velkým kladem publikace je, že zachycuje tragické dny povodně nejen ve vlastním městě, ale i v jeho stejně postižených místních částech – na Dolech, na Cháborách, v Křovicích, Mělčanech a Pulicích. Značným nedostatkem knihy však je, že nepřináší ani zmínku o oběti nejvyšší, kterou si rozbourené vody vzaly – o smrti statečného člověka, pana Josefa Slavíka z Pulic. Přesto však vysoká hodnota této práce, která bude mít co říci i budoucím generacím, je nepopíratelná.

Obrazový dokument o povodni je vytištěn na křídovém papíře nákladem 4 000 výtisků a lze jej zakoupit v muzeu, knihovně, Informačním středisku apod.

– Mš –

GIS Day 1999

Pátek 19. listopadu 1999 byl pro většinu lidí úplně obyčejným dnem. Jen pár odborníků vědělo, že na toto datum připadá mezinárodní den GISů (GIS = Geografický Informační Systém), který vyhlásila Národní geografická společnost USA ve spolupráci s Asociací amerických geografů a firmou ESRI. Nemusíte být špičkový specialista, abyste měli možnost se s pojmem GIS setkat. Lidé v mnoha oborech používají GIS při hledání potenciálních zákazníků, hledání nejlepšího místa pro nový podnik nebo zařízení, identifikaci přírodních oblastí, které potřebují ochranu, hledání nejlepších míst pro výstavbu nemovitostí, správu rozsáhlých silničních sítí, vedení evidence o lesních pozemcích, pohotovostním plánování v městských oblastech, správu prostředků po požáru nebo povodni, tvorbě map - seznam byl mohl být velmi dlouhý.

Vojenský topografický ústav v Dobrušce se ve spolupráci s firmou ARCDATA Praha, s. r. o., přihlásil k více než 1000 organizací po celém světě, které si vzaly za cíl seznámit širokou veřejnost s možnostmi využití GIS. Proto byly dvěma základním školám, gymnáziu a SPŠE v Dobrušce, základním školám v Opočně a Novém Městě nad Metují a gymnáziu v Rychnově nad Kněžnou předány zdarma: Digitální geografická databáze ArcČR500, produkt firmy ARCDATA Praha, s. r. o., (obsah mapy České republiky v měřítku 1 : 500 000), ukázková data z produkce VTOPÚ, data z celého světa pro výuku zeměpisu a software pro práci s těmito daty. Vybrané třídy a žáci těchto škol pak byli seznámeni s možnostmi využití dat při výuce zeměpisu a informatiky na školách, ale i s konkrétními příklady aplikací GIS v praxi.

Nástup informačních technologií v řadě oborů dnes již ovlivňuje nebo v blízké budoucnosti zasáhne téměř každého z nás. A GIS jsou jedním z těch oborů, které pomáhají naplnit citát „Novým zdrojem síly nejsou peníze v rukou několika lidí, ale informace v rukou mnoha lidí“ (John Naisbitt, Megatrends).

Ing. Luboš Rejmann, VTOPÚ Dobruška

Několik rad pro seniory

Starší lidé trpí velkým strachem z kriminality a cítí se bezbranní. Pravděpodobnost, že se stanou obětí trestného činu je ovšem vyšší, pokud žijí osaměle, mají pouze jednoho přítele nebo známého a málo aktivit mimo domov. V rámci Mezinárodního roku seniorů bylo zpracováno několik dobrých rad pro bezpečnost našich starších spoluobčanů.

Co můžete udělat pro svoje bezpečí, patříte-li mezi seniory?

- věnujte pozornost zásadám bezpečného chování na ulici a v dopravních prostředcích.
- nechlubte se cennými předměty.
- nezněte na návštěvu lidí, se kterými jste se právě seznámili.

Neznámý za dveřmi

- cizím lidem nikdy neotvírejte. Než otevřete, použijte panoramatické kukátko. Příchozímu sdělte, že nic nekupujete a ani neprodáváte. Zeptejte se: kdo zvoní, odkud přichází, jak se jmenuje. Pokud přichází ve věci služební, požadujte předložení služebního průkazu nebo legitimace. Totožnost si ověřte na příslušném úřadě.
- pokaždé se přesvědčte, že návštěvníci jsou těmi, za které se vydávají. Pracovníci plynáren, elektráren a jiných služeb zpravidla informují o termínu návštěvy předem.
- čekáte-li opraváře, který reagoval na váš inzerát, nebo jinou neznámou osobu, poproste někoho z přátel, aby byl s vámi doma. Tuto službu mu příště můžete oplatit.
- pokud se cítíte nejistě, požádejte telefonem někoho ze sousedů nebo volejte na lidi z okna, aby přišli k vašim dveřím. Neznámý rychle odejde v případě, že jeho úmysly nebyly dobré.
- buďte opatrní a nevěřte každému, kdo za dveřmi žádá o sklenici vody, možnost zatelefonovat si, pomoc při nevolnosti a jiné služby. Každou situaci můžete vyřešit, aniž byste otvírali např. tím, že pomoc zprostředkujete přivoláním jiného člověka.

Když opouštíte byt

- požádejte sousedy, aby hlídali váš byt a vybírali poštu z vaší schránky.
- nezatahujte závěsy a žaluzie ve dne, jsou jasným znamením prázdného bytu.
- upozorněte sousedy, aby z vašich dveří odstranili případné nálepky oznamující např. doručení telegramu.
- cenné předměty jako televizor, video nenechávejte v blízkosti oken, pokud je do vašeho bytu vidět z ulice.
- nikdy nepřecheňovávejte doma více peněz v hotovosti. Uložte je v doprovodu spolehlivé osoby do banky, na poštu nebo do spořitelny. Mnoha starostí vás zbaví spořicí účty nebo platební karty. Nechte si jejich použití a přednosti vysvětlit.
- pěstujte dobré a přátelské kontakty se svými sousedy a požádejte je o jejich telefon-

ni číslo domů i do zaměstnání. V případě nebezpečí je jejich pomoc nejrychlejší.

Doma

- vždy zamykejte byt, dokonce v případě, že jdete do obchodu nebo jenom do sklepa.
- zajistěte dobře svůj byt nebo dům. Prověřte, zda máte zabezpečené veškeré vstupy do bytu: vchodové dveře, okna, vikýře, balkon, propojovací dveře z půdy, z garáže apod. Viditelně instalujte zabezpečovací systémy (bezpečnostní uzamykací systém, mříže, panoramatické kukátko, zdvojené uzamykání, masivní dveře).
- vždy zamykejte vchodové dveře. Pokud ztratíte klíče, nebo by je mohli mít předešlí nájemníci, vyměňte zámek. Nezapomínejte klíče ve dveřích ani je neukládejte v místech, kde by je mohl snadno vzít cizí člověk a přitom zjistit, že patří vám.
- na poštovní schránku a zvonky neuvádějte tituly ani křestní jména. Cizí lidé nepoznají, zda tu bydlí muž či žena. Nejlépe je uvést příjmení v množném čísle.
- cizím lidem nesdělujte, že jste sami doma.
- pokud vám omylem zavolá neznámá osoba, nesdělujte své telefonní číslo. Naopak požádejte, ať vám řekne číslo, které volá.
- jestliže vám někdo telefonicky vyhrožuje nebo vás obtěžuje, zavěste. Při druhém zavolání dejte důrazně njevo, že se nebojíte a že vás to nezajímá. Pokud obtěžování nebo dokonce výhrůžky pokračují, oznamte to policii.

Na ulici

- nezkracujte si cestu temnými průchody, zarostlými parky, stavenišťem, opuštěnými a v noci neosvětlenými místy.
- věnujte pozornost svému okolí.
- nechoďte v těsné blízkosti vchodů do domů a rohů, kde může čekat někdo neznámý.
- zvýšte pozornost při vstupu do domu a do výtahu.
- po ulici chodte raději čelem k jedoucím vozidlům, aby nikdo nemohl vedle vás zastavit.
- procházíte-li kolem zaparkovaného vozidla, všimněte si, zda v něm někdo nesedí. Pokud ano, buďte opatrní.
- pokud u vás zastaví vozidlo a budete se cítit ohroženi, utíkejte proti směru jeho jízdy.
- nepřijímejte nabízený doprovod nebo odvoz od lidí, které neznáte.
- zdržíte-li se někde do pozdních hodin, požádejte hostitele nebo známé, aby vás doprovodili. Není-li to možné, objednejte si na adresu taxi a čekejte uvnitř, dokud nepřijede. Šetrnost a přílišná emancipovanost se mnoha ženám v podobných situacích nevyplatily.
- vracíte-li se často domů v pozdních hodinách, vybavte se některým z účinných prostředků k obraně a ochraně zdraví. Mějte je vždy připraveny v ruce. Naučte se je používat v klidové situaci.
- vaše tašky a kabelky by měly být zavřené. Klíče od bytu si raději připravte předem. V případě nouze vstoupíte rychle do domu.
- máte-li dojem, že vás někdo sleduje, přejděte na druhou stranu, zpomalte nebo

zrychlete a přesvědčte se, zda je neznámý stále za vámi. Je-li to pravda, hledejte místo, kde je více lidí, popřípadě požádejte o pomoc u nejbližšího obydli.

V hromadných dopravních prostředcích

- vyhýbejte se tlačenicím. Rukou si přidržujte kabelku nebo tašku.
- snažte se vyhnout čekání na osamělých zastávkách, zejména po setmění.
- v prázdném autobuse si sedněte poblíž řidiče.
- ve vlaku hledejte místo v blízkosti dalších cestujících, pokud to je možné, sedněte si blíž ke dveřím.
- žena by si neměla sedat do kupé, kde je společnost mužů, kteří se znají.

Na vozovce

- jízda na kole s nákupními taškami je velmi nebezpečná.
- v zimním období, kdy je nebezpečí vážného úrazu po pádu z kola, raději využijte veřejné dopravy.
- vzhledem k tomu, že senioři jsou častými oběťmi dopravních nehod, opatřete si reflexní nálepky na hole.

Závěrem

- uvědomte si, že lupič chce obvykle vaše peníze, nikoli váš život. Přinutíte se ke klidu a uvažujte, jaké máte šance. Hlavní je uchránit si život a zdraví.

Všem blízkým

Pomozte seniorům především láskou a zájmem o své nejbližší. Snažte se pochopit jejich psychické proměny ve stáří a pomozte jim začlenit se do společenského života a dát jim pocit, že je potřebujete. Věnujte jim trochu ze svého času. Pokud žijí osamoceně, velmi to přispěje k jejich pocitu bezpečí.

mjr. Bc. Luboš Dostál

Policie České republiky

Okresní ředitelství Rychnov nad Kněžnou

Městská knihovna v Dobrušce

zve na prodejní výstavu

JANY POLÁČKOVÉ

Otevřená bude od 4. do 31. ledna 2000 v půjčovních hodinách knihovny.

Rok 2000 začínáme výstavou regionální autorky,

kteří bude vystavovat drobnou keramiku,

paličkovanou krajkou a malované hedvábné šátky.

V současné době působí v Základní škole Fr. Kupky v Dobrušce.

Zprávy Kulturního domu města Dobrušky

Úterý 11. ledna od 9.30 do 11.45 a od 12.30 do 16 hodin

Výhodný prodej SECOND HAND textilu

fy ETCIMEX Hradec Králové

Pátek 14. ledna ve 20 hodin

XXII. REPREZENTAČNÍ PLES

K tanci a poslechu hraje Taneční orchestr Miroslava Mužika ALDIS Hradec Králové. Zpívají: M. Husáková, V. Novák, A. Husák a J. Černohorský.

Pořádá ředitelství a SPŠ při ZŠ Fr. Kupky v Dobrušce. Občerstvení, bohatá tombola.

Vstupné 55 + 25 Kč. Distribuce vstupenek u pořadatele. Tel.: 0443/217 00, 210 21.

Pondělí 24. ledna od 10 do 17 hodin

Prodej levného textilu - Švýcarsko

fy. Eva Dobruška

Pátek 28. ledna ve 20 hodin

STUDENTSKÝ PLES SPŠE

K tanci a poslechu hraje COMBI Kvasiny.

Distribuce vstupenek u pořadatele. Tel.: 0443/218 91. Vstupné 50 + 10 Kč.

Změna programu vyhrazena. Na vybrané akce je požadováno přiměřené oblečení. V kanceláři KDMD, Nádražní 535, tel. 0443/218 02 získáte informace o pronájmu sálu, klubovny a dalších prostor Kulturního domu města Dobrušky pro různé akce.

Panoramatické KINO 70 Dobruška DOLBY STEREO

Pozor na začátky představení.

Hraje v lednu 2000.

VIKINGOVÉ

1. sobota v 17 a ve 20 hodin, 2. neděle v 17 a ve 20 hodin

Premiéra amerického výpravného historického širokoúhlého velkoformátu s A. Banderasem a O. Sharifem v hl. rolích. Krajinou Vikingů se šíří příznačný nepřítel. Režie: J. McTiernan. *Mládeži nepřístupný. Vstupné jednotné 49 Kč. DOLBY STEREO.*

LOLA BĚŽÍ O ŽIVOT

4. úterý jen ve 20 hodin, 5. středa jen ve 20 hodin

Repríza úspěšného generačního thrilleru - Německo. Film je hitem nejen v Německu, ale ve většině západoevropských zemí. Hrají: F. Potente, M. Bleibtreu a jiní. Režie: T. Tykwer. *Mládeži nepřístupný. Vstupné jednotné 42 Kč. DOLBY STEREO.*

SBAL SI PRACHY A VYPADNI

6. čtvrtek jen ve 20 hodin, 7. pátek jen ve 20 hodin

Premiéra americké černé komedie. Londýnské podsvětí jako na dlani! Hrají: J. Flemmyng, D. Fletcher, N. Moran a jiní. Režie: G. Ritchie. *Mládeži nepřístupný. Vstupné jednotné 40 Kč. DOLBY STEREO.*

KONEC SVĚTA

8. sobota v 17 a ve 20 hodin, 9. neděle v 17 a ve 20 hodin

Premiéra amerického širokoúhlého thrilleru. Kdo z lidí se může postavit proti samotnému Satanovi? Arnold Schwarzenegger! Ten pravý konec tisíciletí v akční podívané roku. Režie: P. Hyams. *Mládeži přístupný. Vstupné 44, 46 Kč. DOLBY STEREO.*

JMENUJI SE JOE

11. úterý jen ve 20 hodin, 12. středa jen ve 20 hodin

Premiéra dramatického filmu – Velké Británie a Německo. ...a to je všechno, co mám. Natočeno z osobního poznání života nejobyčejnějších lidí. Hrají: P. Mulhan, L. Goudallová, Anne-Marie Kennedyová a jiní. Režie: K. Loach. *Mládeži nepřístupný. Vstupné jednotné 40 Kč. DOLBY STEREO.*

MODRÝ BLESK

13. čtvrtek jen ve 20 hodin, 14. pátek jen ve 20 hodin

Premiéra amerického filmu. Akční komedie o zloději, který si musel hrát na policajta. Schovat diamant za dvacet miliónů dolarů na policejní stanici. Hrají: M. Lawrence, L. Wilson a další. *Mládeži přístupný. Vstupné 42, 44 Kč. DOLBY STEREO.*

8 MM

15. sobota v 17 a ve 20 hodin

Repríza šokujícího amerického širokoúhlého filmu. Ta nejtvrdší sadistická pornografie na prodej, ten nejlepší soukromý detektiv na její stopě. Nicolas Cage v hl. roli temného thrilleru. Režie: J. Schumacher. *Mládeži do 18 let nepřístupný. Vstupné jednotné 40 Kč. DOLBY STEREO.*

ARMAGEDDON

16. neděle v 17 a ve 20 hodin

Poslední repríza úspěšného širokoúhlého akčního sci-fi filmu, tentokrát v provedení DOLBY STEREO. K Zemi se blíží obří Asteroid a katastrofu může odvrátit jen riskantní záchranná akce. Hrají: B. Willis, B. Affleck a jiní. Režie: M. Bay. *Mládeži přístupný. Vstupné jednotné 39 Kč. DOLBY STEREO.*

KUŘE MELANCHOLIK

18. úterý jen ve 20 hodin, 19. středa v 17 a ve 20 hodin

Premiéra očekávaného dramatického širokoúhlého příběhu - ČR. Byla to láska na první pohled... Hrají: K. Roden, A. Geislerová, V. Cibulková, V. Chramostová, L. Kostelka, O. Ševčík a mnoho dalších. Režie: J. Brabec. *Mládeži přístupný. Vstupné 39, 41 Kč. DOLBY STEREO.*

VYSNĚNÝ ŽIVOT ANDĚLŮ

20. čtvrtek jen ve 20 hodin

Premiéra francouzského psychologického dramatického filmu. Nejlepší ženský herecký výkon, nejlepší film roku, nejslibnější mladá herečka, evropský objev roku... Hrají: E. Bouchezová, N. Régnierová a další. Režie: E. Zonca. *Mládeži nepřístupný. Vstupné jednotné 39 Kč. DOLBY STEREO.*

TARZAN

21. pátek, 22. sobota a 23. neděle jen v 17 hodin

Premiéra úžasné animované pohádky – USA. Legendární král džungle v animovaném filmu studia Walta Disneye. Hudba: Phil Collins. Režie: L. Lima a Ch. Buck. České znění. *Mládeži přístupný. Vstupné 42, 44 Kč. DOLBY STEREO.*

MUMIE

21. pátek, 22. sobota a 23. neděle jen ve 20 hodin

Repríza velkolepého amerického širokoúhlého hororového filmu. V pouštním městě mrtvých dřímá hrůza. Hrají: B. Fraser, R. Weiszová, J. Hannah a jiní. Režie: S. Sommers. *Mládeži přístupný. Vstupné 44, 46 Kč. DOLBY STEREO.*

PRCI, PRCI, PRCIČKY

25. úterý jen ve 20 hodin, 26. středa jen ve 20 hodin

Premiéra amerického filmu. Komédie o tom, jak přijít o panictví... Než absolvuji, musí poznat, jaké to je být poprvé s dívkou. Hrají: J. Biggs, Ch. Klein, S. W. Scott a jiní. Režie: P. Weitz. *Mládeži nepřístupný. Vstupné jednotné 44 Kč. DOLBY STEREO.*

ÚTOK Z HLUBIN

27. čtvrtek jen ve 20 hodin, 28. pátek jen ve 20 hodin

Premiéra širokoúhlého amerického thrilleru. Výzkumní pracovníci laboratoře Aquatica si hráli na boha, až se dočkali hrůz soudného dne. Hrají: S. L. Jackson, M. Rappaport a jiní. Režie: R. Harlin. *Mládeži přístupný. Vstupné 39, 41 Kč. DOLBY STEREO.*

STAR WARS: Epizoda I – Skrytá hrozba

29. sobota a 30. neděle v 17 a ve 20 hodin

Repríza úspěšného amerického sci-fi filmu. Před dávnými časy, v předaleké galaxii... Hrají: J. Lloyd, J. Neeson, E. McGregor, N. Portmanová a další. Režie: G. Lukas. České znění. *Mládeži přístupný. Vstupné jednotné 49 Kč. DOLBY STEREO.*

NEVĚSTA NA ÚTĚKU

1. února úterý a 2. února středa jen ve 20 hodin

Repríza divácky velmi úspěšného amerického filmu. Kdo to dokáže, ať ji chytí – Julia Robertsová a Richard Gere v hl. roli milostné komedie. Režie: G. Marshall. *Mládeži přístupný. Vstupné jednotné 49 Kč. DOLBY STEREO.*

V únoru 2000 uvádíme:

- Pelíšky • Všichni moji blízcí • Max a Kevin • 200 cigaret •
- Blbec k večeři • Svérázný rybolov • Náhodné setkání •
- Eliška má ráda divočinu •

Změna programu vyhrazena. Písemné a telefonické objednávky vyřizuje Kino 70 Dobruška, tel. č. 0443/210 02, PSČ 518 01. Internet: <http://www.dobruska.cz>. Vysílání programu Kina 70 Dobruška na Internetu zajišťuje a sponzoruje Alliance Computer Technology s. r. o. Dobruška. Předprodej vstupenek týden před uvedením filmu. Pozor – pokladna Kina 70 otevřena dvě hodiny před začátkem představení. Zamluvené vstupenky nutno vyzvednout půl hodiny před představením, jinak budou prodány! Upozornění pro návštěvníky kina!!! Podle Zákona ČNR č. 241 ze dne 14. 4. 1992 náleží ke vstupnému příplatek 1 Kč, který není v uvedeném vstupném započítán!!!

Dopolední a odpolední výuka ANGLIČTINY

- od začátečníků po pokročilé
- příprava na zkoušku FCE
- business English

Informace:

Náchodská 440
549 01 Nové Město nad Metují
tel.: 0441/47 00 73, 0601/ 25 01 70

Adresa objednavatele:

Vladimír Šanovec
Náchodská 440
549 01 Nové Město nad Metují

Nová obálka Městského zpravodaje

S posledním rokem druhého tisíciletí letopočtu mění svůj vzhled obálka našeho zpravodaje. Vracíme se na ni do století minulého, abychom si každý měsíc připomínali, jak obrovskými změnami Dobruška za historicky nedlouhé období prošla.

Pohled na město před více než stovkou let vytvořil sedmnáctiletý začínající malíř František Kupka, syn dobrušského městského tajemníka. Obraz, malovaný olejovými barvami na plátno, je jedním z nejstarších, který se z Kupkovy tvorby dochoval. Autor jej namaloval v roce 1889. Objednavatelem obrazu byl zřejmě Kupkův mecenáš Josef Archleb, dobrušský továrník a starosta města. V uvedeném roce se totiž konala první krajinská hospodářská a průmyslová výstava v Dobrušce. Kromě zemědělských a průmyslových výrobků a strojů zde byly vystavovány i různé jiné exponáty, včetně uměleckých děl. A tak se mezi nimi ocitl i obraz mladého malíře Františka Kupky, tehdy ještě nepříliš úspěšného vyučence řemesla sedlářskému a začínajícího studenta malířství.

Obraz, později nazvaný „Panoráma Dobrušky“, zachycuje pohled na město z kopce, na němž bychom dnes našli sídliště rodinných domků na Belvederu. Výrazné jsou zejména obě stavební dominanty Dobrušky, radnice a kostel sv. Václava. Z obrazu na nás dýchá poklidné letní odpoledne, jehož pohoda je navíc zvýrazněna žánrovou postavou husopasky. Z města, ponořeného do zeleně, ještě vystupuje blok domů na velkém náměstí (dnes náměstí F. L. Věka).

Kupkova prvotina vypovídá o velkém talentu mladého umělce. Talentu, který byl teprve na počátku své umělecké dráhy a před nímž stála budoucnost jednoho ze spoluzakladatelů moderního výtvarného umění naší doby.

Naše obálka zachycuje podstatný výřez z tohoto díla. Redukci jsme museli provést z technických důvodů a její autoři, ing. Josef Benedikt a pan Pavel Štěpán, který také kvalitně zhotovil fotografickou předlohu, k této práci přistoupili nanejvýš citlivě.

Chtěli bychom, aby na konci století, které také uzavírá druhou tisícovku let naší éry, připomínal Kupkův obraz doby nedávno minulé; doby, do níž ještě většina dnes žijících generací patřila, ale jež také zároveň pro generace nastupující budou jen jednou ze součástí historie.

Redakční rada

Oddíl národní házené Sokola

zve všechny své příznivce i ostatní tancechťivé na

III. HÁZENKÁŘSKÝ PLES

11. února 2000 v Kulturním domě v Dobrušce

K tanci a poslechu hraje taneční skupina GRUNDIG,
tradiční bohatá tombola připravena.

Předprodej vstupenek v prodejně TEXTIL, Opočenská ulice, u paní Černé.

Některé historické události v datech

1. ledna 1993 Vznik České republiky po rozpadu ČSFR
2. ledna 1776 Marie Terezie zrušila torturu neboli mučení a tím vytvořila základy moderního trestního řízení
3. ledna 1923 zemřel Jaroslav Hašek, autor Osudů dobrého vojáka Švejka
6. ledna 1884 zemřel Johann Gregor Mendel, zakladatel genetiky
7. ledna 1977 byla uveřejněna Charta 77 (první mluvčí Václav Havel, J. Hájek a J. Patočka)
8. ledna 1924 narodil se ostravský terapeut alternativní medicíny ing. Jiří Janča
11. ledna 1787 poprvé přijel do Prahy Wolfgang Amadeus Mozart
13. ledna 1941 umírá americký spisovatel James Joyce
16. ledna 1969 před budovou Muzea v Praze se upálil Jan Palach jako symbol protestu proti okupaci sovětskou armádou
18. ledna 1918 v Paříži byla zahájena mírová konference
20. ledna 1986 Francie a Velká Británie se rozhodly zahájit stavbu tunelu pod kanálem La Manche
23. ledna 1989 zemřel Salvador Dalí, surrealistický malíř
25. ledna 1949 na základě rozhodnutí SSSR byla v Moskvě založena RVHP
28. ledna 1990 byl v Polsku vyhlášen konec činnosti vládnoucí komunistické strany
30. ledna 1933 jmenoval prezident Hindenburg Adolfa Hitlera kancléřem

- NA -

POD ČAROU

„To, co nazýváme začátkem, bývá často koncem. To, že něco končí, zároveň znamená, že něco dalšího začíná. Konec byl tam, kde znovu začínáme.“

Tomas S. Eliot

Minulým čtením jste se dostali na konec Zpravodaje roku 1999. Skončil starý rok a začal nový - všechno má svůj začátek a konec. Pokud jste se dostali na konec myšlenek uváděných „pod čarou“, můžete je začít číst znovu, ale také nemusíte.

V roce 2000 však buďte vyrovnaní, buďte sami sebou, mějte rádi druhé, ale i sami sebe, nechtějte být dokonalí, neuzavírejte se do sebe, buďte na světě pro druhé.

Začnete?

Úvaha pro dnešek:

Já začínám. Jsem šťasten, že opět vůbec můžu začínat.

- NA -

KOMERČNÍ
BANKA a.s.

Novinka v Komerční bance:

KREDITNÍ KARTY

Pohodlný způsob, jak získat úvěr 20 - 100 tis. Kč bez zajištění.

V pracovní dny od 8.00 do 17.00 Vás obslouží pracovníci
expozitory **Dobruška, Kostelec nad Orlicí, Týniště nad Orlicí**
a pobočky **Rychnov nad Kněžnou**

DOBRUŠSKÝ ZPRAVODAJ

MĚSÍČNÍK PRO KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT DOBRUŠKA

Vydává Městský úřad Dobruška

Redakční rada: Václav Matouš (předseda), Vladislav Balcar, Josef Frýda, Jiří Mach,
František Nagy.

Grafická úprava: Josef Benedikt.

Sazba: Zdeňka Hanousková. Tisk: Tiskárna Janda a Hájek Dobruška.

Na obálce použit výřez z prvotiny Františka Kupky „Panoráma Dobrušky“
(olej na plátně, 1889).

Redakční rada neodpovídá za stylizaci příspěvků a případné tiskové chyby. Vyhrazuje si
právo na krácení příspěvků.

Kosek

ELEKTRO

Husovo náměstí
Nové Město nad Metují

HRNCIR design

VÁŠ ODBORNÝ OBCHOD
SPLÁTKOVÝ PRODEJ

PARKOVÁNÍ
PŘED PRODEJNOU

AUDIO/VIDEO, TELEVIZORY
FOTO, KAMERY
MOBILY, TELEFONY A FAXY
SATELITY, DROBNÉ DOPMÁCI SPOTŘEBIČE

PRAČKY, CHLADNIČKY, MYČKY
SPORÁKY, BOILERY
VŠECHNY DRUHY VESTAVNÝCH SPOTŘEBIČŮ

☎ 0441 - 470 148

☎ 0441 - 470 176

Městský úřad
Dobruška

Adresát:

NOVINOVÁ ZÁSILKA

Výplatné v hotovosti

Podávání novinových zásilek povoleno

Oblastní správou pošt Pardubice

čj.: PP/ 1-3875/93 ze dne 10. 11. 1993